

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500257 Criminologia	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Anna Badia Perpinyà

Correu electrònic: Anna.Badia@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits vinculats a aquesta assignatura, tot i que serà de gran utilitat tenir habilitats informàtiques sobretot d'ofimàtica i estadística.

Objectius

L'anàlisi geogràfica de la delinqüència utilitzant els Sistemes d'Informació Geogràfica (SIG) és un camp de llarg recorregut amb una llarga experiència sobretot en el món anglosaxó i que actualment s'està implantant amb força a l'Estat Espanyol. Des dels pioners en les aportacions sobre la importància de l'espai en la gestió del crim i la delinqüència, encapçalada per les escoles francesa i britànica de cartografia criminològica i l'escola ecològica de Chicago, centrats en la descripció de les diferències espacials del crim i la violència urbana, s'ha passat a un disseny de models i tècniques impensable a inicis del segle XX. En aquest context, SIG s'han convertit en l'eina per excel·lència per l'anàlisi i la modelització del crim i la delinqüència; des de l'anàlisi espacial del lloc on resideixen els delinqüents, a donar visibilitat als llocs on es produeixen els delictes i on hi ha més delictes amb mètodes com els hospots, l'anàlisi de la localització potencial o amb més probabilitat de delinquir, la distribució de la percepció de la inseguretat o dels recursos per a la prevenció. Interessa la capacitat de diagnosi que faciliten els SIG, no només per la planificació, sinó per saber les causes i el per què. En aquest sentit, la combinació de diferents variables espacials, socioeconòmiques i ambientals, aportaran arguments i serviran de suport a la presa de decisions en matèria de prevenció i actuació.

Amb els SIG podem fer explícit el que és implícit, podem anar del com es distribueixen els delictes al per què es distribueixen d'aquesta manera.

Aquesta assignatura és una introducció a l'anàlisi espacial del crim. L'objectiu és dotar a l'estudiant dels coneixements tant teòrics com pràctics per a saber utilitzar les eines bàsiques dels SIG. No pretén ensenyar a fer anar un programari de SIG sinó que es donaran les eines per saber quin tipus de problemes pot ajudar a resoldre un SIG.

No es pretén entrenar en un programari específic, sinó comprendre aspectes fonamentals relatius a la naturalesa de la informació geogràfica i a com tractar i analitzar les dades localitzades sobre el territori. En finalitzar aquesta assignatura cal saber aplicar els coneixements les aptituds assolides, a través de la consolidació dels aspectes tant teòrics com pràctics desenvolupats, a les necessitats d'aplicació plantejades des d'altres assignatures. Això implica no només saber com utilitzar els SIG, sinó comprendre què es fa en utilitzar-los i per què s'utilitzen.

Amb aquest objectiu es planteja una doble finalitat associada al contingut teòric-pràctic de l'assignatura. Per un costat, el context conceptual que gira al voltant dels SIG, i, per l'altre, el conjunt d'habilitats que requereix

l'ús dels SIG. A nivell general es pretén que se sàpiga i es compregui què són els SIG, per què serveixen, com funcionen i quan han de ser utilitzats.

A nivell conceptual es formulen els següents objectius:

- Proporcionar els coneixements bàsics per a la comprensió i ús de la representació cartogràfica en els seus aspectes fonamentals en el context de la criminologia.
- Conèixer els antecedents de la representació espacial del crim i delinqüència i alhora comprendre la naturalesa dels Sistemes d'Informació Geogràfica (definició i característiques).
- Conèixer i comprendre com s'incorpora, estructura i emmagatzema la informació geogràfica, així com les principals funcions de manipulació i anàlisi dels SIG portades a terme per a resoldre diferents interrogants.
- Conèixer i comprendre els dos models de dades utilitzats per representar la realitat (models de dades vectorial i ràster) i les fonts d'informació relacionades amb el crim i la delinqüència.
- Saber aplicar i interpretar els resultats de l'aplicació de les eines d'anàlisi espacial així com valorar-ne la viabilitat de la seva difusió a efectes d'estigmatització. La publicació d'un mapa de punts calents n'és un bon exemple.

En el segon cas, l'adquisició d'habilitats per poder utilitzar un SIG, no pretén mostrar la tècnica per la tècnica, sinó conscienciar els alumnes de què es pot fer, com fer-ho i en què aplicar-ho. Els objectius podem concretar-los de la següent forma:

- Entendre i saber aprofitar els sistemes d'informació com a instrument per a obtenir respostes a determinats tipus de preguntes.
- Saber quins tipus d'operacions són adequats en cada cas per a resoldre determinades necessitats.
- Adquirir experiència pràctica en la resolució de problemes característics de la disciplina geogràfica i territorial.

A partir dels objectius definits anteriorment es pretén que hi hagi una interacció continuada entre teoria i pràctica.

Competències

- Accedir i interpretar les fonts de dades sobre la criminalitat.
- Aplicar les tècniques quantitatives i qualitatives d'obtenció i anàlisi de dades en l'àmbit criminològic.
- Dissenyar una recerca criminològica identificant l'estratègia metodològica adequada als objectius plantejats.
- Exposar i argumentar amb claredat, davant un públic especialitzat i no especialitzat, l'anàlisi feta sobre un problema de conflicte o de criminalitat i les seves respostes.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Transmetre oralment les idees a una audiència.
- Treballar de manera autònoma.
- Treballar en equip i en xarxa.
- Utilitzar els mètodes de recerca en ciències socials per diagnosticar els problemes de criminalitat.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les dades de delinqüència i de control a través de les eines dels sistemes d'informació geogràfica (SIG)
2. Aplicar tècniques d'investigació quantitatives i qualitatives en recerques d'àmbit criminològic.
3. Diagnosticar un procés delinqüencial a través del mètode científic.
4. Escollir la metodologia de recerca més adequada en treballs criminològics.
5. Interpretar de manera científica dades estadístiques d'àmbit criminològic.

6. Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
7. Transmetre de manera argumentada els resultats d'una recerca criminològica.
8. Transmetre oralment les idees a una audiència.
9. Treballar de manera autònoma.
10. Treballar en equip i en xarxa.

Continguts

Bloc 1: Criminologia ambiental i els SIG

1. Antecedents: l'escola de Chicago. Com la Geografia explica la distribució espacial del delictes
2. Els SIG: què són? Quina és la seva història? Aportacions dels SIG en la distribució espacial del delictes
3. La cartografia i els mapes del crim i la delinqüència

Bloc 2: La informació geogràfica per a l'anàlisi espacial del delictes

1. Els components temàtic, espacial i temporal de la informació geogràfica
2. Consulta per localització i per condició. Primer nivell d'utilització dels SIG

Bloc 3: La georeferenciació del delictes

1. Georeferenciació absoluta i relativa
2. El valor de la informació georeferenciada. La localització espacial dels delictes i la relació amb altres variables espacials

Bloc 4: Models de dades

1. Model ràster
2. Model vectorial
3. Fonts de dades per a la representació espacial del delictes
4. Anàlisi del disseny i el contingut de servidors de mapes sobre delinqüència

Bloc 5: Anàlisi espacial

1. Superposició de capes
2. Buffer i mapes de distàncies
3. Mapes de densitat: hotspot

Bloc 6: La importància del disseny del mapa com a eina de suport a la presa de decisions

1. Simbolització cartogràfica
2. Elements en el disseny d'un mapa

Metodologia

Els continguts de l'assignatura es desenvoluparan mitjançant les següents activitats:

- Exposicions orals del professor.
- Lectura d'un article o capítol de llibre (activitat individual complementària al treball d'aula).
- Pràctiques de classe guiades pel professor
- Seqüència de pràctiques de classe individuals i/o en petit grup.

Per a la realització de l'assignatura es compta amb un programari específic de SIG: QGIS (lliure) i ArcGis (comercial)

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals amb suport TIC	22,5	0,9	1, 2, 7
Tipus: Supervisades			
Treball individual i col·lectiu tutoritzat pel professor/a	22,5	0,9	1, 2, 3, 5
Tipus: Autònomes			
Realització de pràctiques utilitzant programari específic i bibliografia recomanada. Estudi Personal	105	4,2	1, 2, 3, 5, 6, 10

Avaluació

Exàmens teòrics i pràctics parcials (mínim 60%).

Exercicis pràctics (màxim 40%).

L'avaluació constarà de:

- una pràctica per cada bloc. La seva entrega és obligatòria. L'entrega de la pràctica no pot superar la data fixada pel professor/a. L'estudiant no es podrà presentar a examen si no ha entregat les pràctiques demanades fins aquell moment.

- dos exàmens teòrics i dos de pràctics (un al mig del semestre i l'altre al final).

- optatiu: 2 documents amb la descripció dels conceptes clau de la matèria, un a entregar abans del primer parcial i l'altre abans del segon parcial.

Les mitjanes entre exàmens teòric i el pràctic es fan a partir d'una nota de 4 i només se superaran els exàmens si el promig de les qualificacions és d'un mínim de 5.

És avaluació continuada, no hi ha segona convocatòria ni examen final. Es podrà reavaluar els exàmens teòrics i pràctics. Les pràctiques suspeses només es reavaluaran si la mitjana de totes elles no arriba al 5. Només es podrà reavaluar si s'ha presentat l'activitat i aquesta reavaluació no podrà superar una puntuació de 5.

En el moment que s'ha presentat el 30% de les activitats avaluatives, s'entra en el procés d'avaluació.

El grau obliga a l'assistència d'un mínim del 80% per ser avaluat, salvant absència justificada per malaltia o causa major.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exàmens teòrics i pràctics	Mínim 60%	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 7, 9
Exercicis pràctics	Màxim 40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10

Bibliografia

Obligatòria

Bottoms, A. (2012). "Developing socio-spatial criminology", a Maguire, M., Morgan, R& Reiner, R. (eds.) The Oxford Handbook of Criminology. Oxford University Press.

Galdon, G., Pybus, M. (2011). Crisis económica y gestión de la inseguridad ciudadana: los mapas de delincuencia. Revista catalana de seguretat pública.

<http://www.raco.cat/index.php/rcsp/article/viewFile/244856/327920>.

Harries, K. (1999). Mapping crime: principle and practice. Crime Mapping Research Center.

<https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/178919.pdf>. (selecció d'algun capítol).

Oyala, V. (2011). Sistemas de Información Geográfica. http://wiki.osgeo.org/wiki/Libro_SIG. (selecció d'algun capítol).

Aquesta bibliografia ajudarà a reforçar els conceptes de manera que en els exàmens teòrics es valorarà el coneixement adquirit a través d'aquestes lectures. A més a més hi haurà una pregunta concreta de la lectura dels autors Galdon y Pybus.

Recomanada

SIG en general

Longley, P.A. Goodchild, M.F. Maguire, D.J. Rhind, D.W. (2011), Geographical Information Systems and Science. Wiley.

Nunes, J. (2012). Diccionari terminològic de sistemes d'Informació Geogràfica. ICC.

Santos Preciado, J.M (2004) "Sistemas de información geográfica. Unidad didáctica". (60105UD01A01) UNED Madrid. 460 p. ISBN: 84-362-2006-4.

SIG aplicats a l'anàlisi del delictes / Criminologia ambiental

Boba, R. (2001). COPS Community Oriented Policing Introductory Guide to Crime Analysis and Mapping. Services. US Department of Justice.

http://www.cops.usdoj.gov/html/cd_rom/tech_docs/pubs/IntroductoryGuidetoCrimeAnalysisMapping.pdf

Chainey, S., Ratcliffe, J. (2005). GIS and Crime Mapping. Willey.

Vozmediano, L., San Juan, C. (2005). Criminología ambiental. Ecología del delito y de la seguridad. Editorial UOC.

Weisburd, D. & Bernasco, W. (eds.) (2009). Putting crime in its place: units of analysis in geographic. Springer.

Weisburd, D., Groff, R. E., Yany S.M. (2012). The criminology of place. Street segments and our understanding of the crim problem. Oxford University Press.

Aquesta bibliografia recomanada pot ajudar a preparar millor l'examen teòric i a ser més eficaços en la utilització del programari de SIG en les seves aplicacions per a l'anàlisi geogràfica del delictes. Però no és obligatòria, per tant no entrarà explícitament en l'examen.